

EVROPSKA UNIJA

Vključevanje in raznolikost v programu Erasmus+

dr. Irena Lesar, PEF UNI LJ
Ivana Majcen, CMEPIUS

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Ljubljana, 2. 12. 2025

Konferenca

Indeks inkluzivnosti

PRIROČNIK ZA RAZVOJ ŠOL, KI JIH USMERJAJO
INKLUZIVNE VREDNOTE

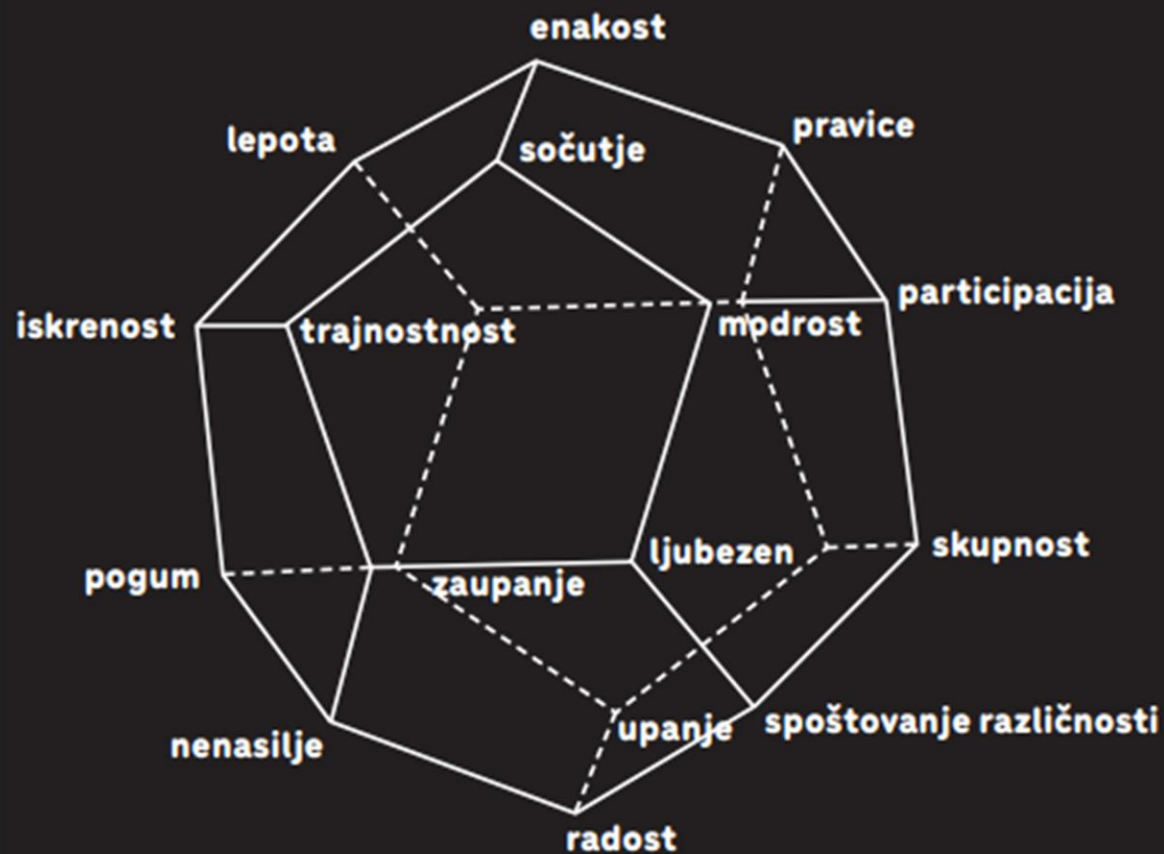
Tony Booth in Mel Ainscow

Inkluzivne
vrednote v
vzgoji in
izobraževanju

EVROPSKA UNIJA

Okvir ali univerzum vrednot
odgovarja na vprašanje:

»Kako naj živimo skupaj?«

Kazalniki in vprašanja
Indeksa poskušajo odgovoriti
na navedeno vprašanje
v kontekstu vzgoje in
izobraževanja.

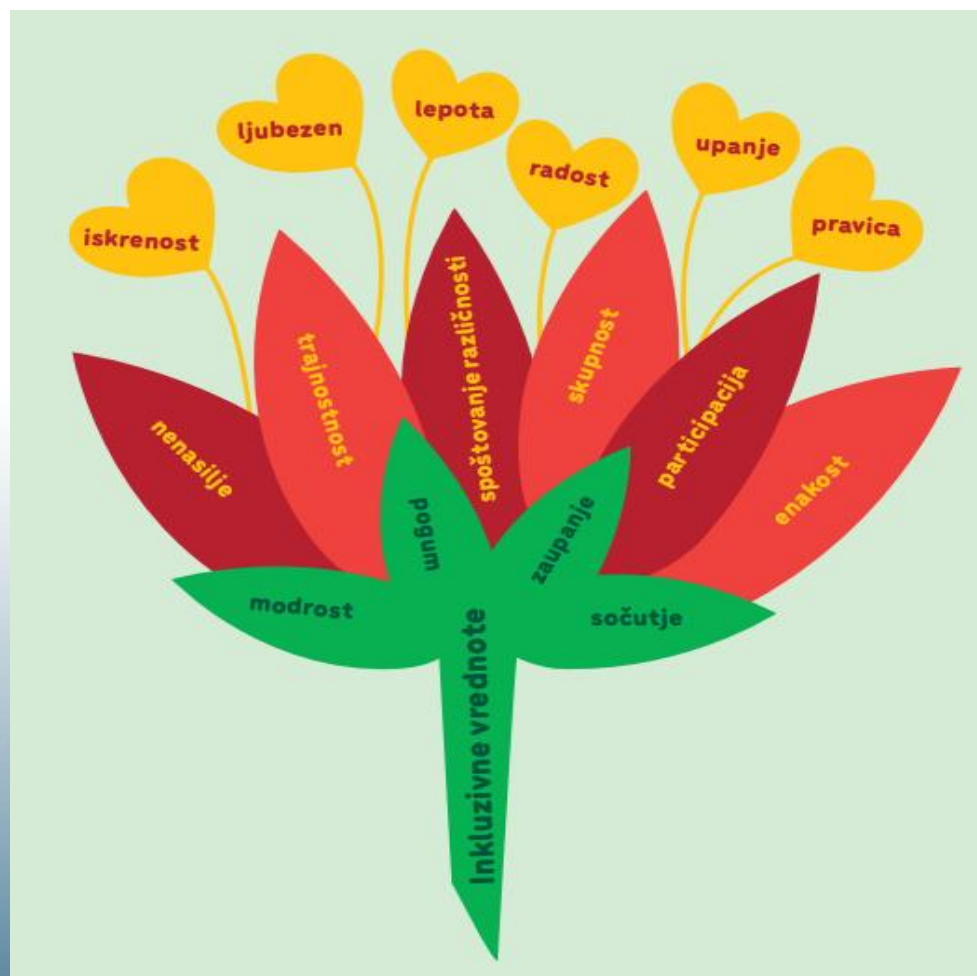
Koncept pismenosti o vrednotah

- Konkreten primer lomljenja vrednot
- **Koncept pismenosti o vrednotah** (*value literacy*)
"Gre za proces raziskovanja povezav med vrednotami in ukrepi."
(Booth, 2025, str. 9)
  - Ni pomembno le:
    - vsebinsko razumevanje posameznih vrednot
    - poznavanje nabora inkluzivnih vrednot
  - Zelo pomembno je:
    - Prevpraševanje (ne)povezanosti vsakodnevnih praks z vrednotami
    - Zavedanje o medsebojni povezanosti in so-podpiranju inkluzivnih vrednot

EVROPSKA UNIJA

Vrednote, ki podpirajo inkluzivnost

Razmislek v dialogu

- Kateri trenutek v zadnjih mesecih (na delovnem mestu) sem doživel/-a kot uresničevanje napisane vrednote?
- Kje čutim napetost med vrednoto in prakso?

Temeljna izhodišča inkluzivnosti

Salamanška izjava (Unesco, 1994) - v njej navedeni trije temeljni argumenti:

- inkluzivno izobraževanje je ne le **temeljna človekova pravica**, marveč edino **omogoča vzgojo vseh za spoštljivo sobivanje v družbi raznolikih**
- inkluzivno izobraževanje **omogoča ponovno vzpostavljanje bolj pravičnega razmerja** med (vzgojno)izobraževalnimi ustanovami in družbo ter (vzgojno)izobraževalnimi ustanovami in posamezniki
- **ni nedvoumnih dokazov, da se specifične kategorije udeležениh v izobraževanju učijo povsem drugače od večine** oziroma da najučinkovitejše učenje poteka v homogenih skupinah (podobno tudi Kroflič, 2018; Todd, 2003).

Dosedanji načini vpeljevanja inkluzivnosti

Številna pojmovanja in definicije inkluzivnosti lahko razvrstimo v štiri večje skupine

(Opertti, Walker in Zhang, 2014):

1. zagotavljanje temeljne človekove pravice do izobraževanja

➤ neredko vodi v nove oblike segregacije (več o tem v Lesar, 2018)

2. odziv na posebne potrebe

➤ išče rešitve s predpostavke homogenosti skupin (npr. gluhe osebe)

3. odziv na družbeno marginalizirane skupine

➤ išče rešitve s predpostavke homogenosti skupin

4. zahteva po transformaciji šolskih sistemov

➤ Toda kako transformirati tako kompleksen sistem?

Večdimenzionalni koncept inkluzivnosti

Raven inkluzivnosti Socialno prizorišče ...	Fizična oz. numerična	Socialna oz. dejavnostna	Psihološka oz. doživljajska	Epistemološka oz. spoznavna
strokovno organ. učna skupnost – pouk		Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?
kompleksen sistem interakcij – odnosi med sošolci		Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?
ne formalni del šolske skupnosti – interesne dej., varstvo		Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?
medosebni odnosi med učenci šole – druženje med odmori		Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?
odnosi med posameznim otrokom in enim ali več odraslih – izvajanje DSP, oblikovanje IP ipd.		Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?	Merila stopnje inkluzivnosti?

1. RAVNI INKLUZIVNOSTI

2. PRIZORIŠČA INKLUZIVNOSTI

3. STOPNJA INKLUZIVNOSTI

EVROPSKA UNIJA

- Kateri del našega že zaključenega ali tekočega projekta nagovarja katero od dimenzij inkluzivnosti?

- Kje smo močni? Kje slepi?

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Diskusija in delo z Indeksom inkluzivnosti

Koga do zdaj nismo videli? – KAZALNIK A1.1.

Kdo je izključen iz našega projekta, odločanja, koristi projekta?

Čemu smo do sedaj namenjali največ pozornosti? – KAZALNIK A2.1.

Katere vrednote imamo na papirju, a jih ne konkretiziramo v naših lastnih praksah, jih ne živimo, jih ne podpiramo v našem delovanju?

Kaj bi lahko spremenili že jutri?

Majhna sprememba na ravni projekta ali organizacije, ki se jo da takoj uvesti

Zaključek ...

Izberite vrednoto, o kateri niste razmišljali oz. se vam prej ni zdela pomembna za VIZ prostor.

»Domača naloga«
– raziščite jo skozi Indeks inkluzivnosti.

VIELE KLEINE LEUTE DIE IN VIELEN
KLEINEN ORTEN VIELE KLEINE DINGE
TUN, KÖNNEN DAS GESICHT DER WELT
MANY SMALL PEOPLE WHO IN
MANY SMALL PLACES DO MANY SMALL THINGS
CAN ALTER THE FACE OF THE WORLD

Afrikanische Weisheit

Berlinski zid; Africana Andrého

EVROPSKA UNIJA

»Veliko majhnih ljudi na veliko majhnih krajih, ki delajo veliko majhnih stvari, lahko spremeni obraz sveta.«

- Ivana Majcen: ivana.majcen@cmepius.si
- dr. Irena Lesar: Irena.Lesar@pef.uni-lj.si

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

